

Universitätsbibliothek Paderborn

Vitae Sanctorvm

complectens sanctos Mensium, Aprilis, Maii & Ivnii

Lippeloo, Zacharias

Coloniae Agrippinæ, 1603

Vita S. Elphegi Cantuariensis Archiepiscopi & martyris. ex ea quæ est per Osbertum eiusdem Cantuariensis Ecclesiæ Abbatem. Martyro coronatus est anno Domini 1012. ætatis suæ 59 Episcopatus verò 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42716

Binchium Hannoniæ oppidum anno 1409 post elevationem, quæ facta est anno 823.

VITA S. ELPHEGI CANTVARIENSIS Archiepiscopi & martyris. ex ea quæ est per Osbertum eiusdem Cantuariensis Ecclesiæ Abbatem. Martyrio coronatus est anno Domini 1012. ætatis suæ 59 Episcopatus verò 7.

C Baron: In
Not: Martyr:
Roma:

19 Aprilis.

Monasteriū
institutum
arripit s. El-
phegus.

Vultincla-
sus.

Beatus Elphegus, sp̄ edidissimis ortus natus, magna prudētia & summa humilitate vitam instituit. Parentes eius, cum indole perspecta, vitæ innocentiam animique ingenuitatem admirarentur, meritò eum & artium maximarum & præcipuè Christianæ religionis disciplinæ imbuer dum curarūt. Ipse verò haud mediocriter iam in Philosophiæ cognitione versatus, omnium studiorum suorum scopum vnicum, Christum sibi præfixit. Cuius amore incredibiliter flagrās ut totum se suauissimo Christi iugo manciparet, sp̄retis opibus, contemptisque honoribus, in quorum spe maxima enutritus erat, ac materno denique dolore, quæ vnicè illum diligebat, constanter superato, mundum deseruit, atque in monasterium Derhirst, tràquillum vitæ portum se recepit. Ibi verò magno conatu subactis prauis desiderijs, statim arctioris vitæ semitā arripuit, singulareque cum antiquo hoste certamen inire contendit. Egressus itaque de monasterio, ad locum Bathonia vocatum peruenit, ubi angusto se habitaculo includens, rigore incredibili corpus ieiunij vigilijsque afflixit. Confluebant ad eum nobiles quique, suarum vulnera animarum detegentes, consiliumque salutis postulantes: quibus ille tanta prudentia

mq.

**Multi ad eum
confluunt.**

modestiaq; monita salutis tradidit, ut non pauci monachorum turba intra breue tempus ibi congregata sit.

**S. Andreas
apparet S.
Dunstano.**

Cum autem mansionem amplissimam, ubi tunc disciplina florentem, omnibusque bonis fluentem constituisset, ipse rursus ad caelestis gustae domunculae suae latebras confugit, ut fratres ad eum deferrent. Mortuo autem Wintoniensi episcopo, cum non modica de pontificis electione oborta esset contentio fertur, Andreas Apostolus S. Dunstano nocte quadam ecclesiae salute, multis cum lachrymis, precibus incumbenti apparuisse, mandasseque ut beati Elphago manum imponeret, & ecclesiae deo antistitem constitueret. Nec mora Dunstanus visione contra improborum potentiam commotus, Elphagum, ut iussus fuerat, episcopum consecrauit, debitoque cum honore ad sedem pontificis fit. Elphagus autem pontificio decoratus honore nihil non modo à consueta vitae austeritate recessit, sed poenitentiae labores magis magisque persequitur, adeo ut nocturnis horis, ceteris mortali

**Elphagus
consecratur
Episcopus.**

alto sopore oppressis, ipse nudis pedibus, in hyemali frigore, sola indutus tunica, foras exire, & ad auroram usque precibus vacare conueuerit. Porro aliorum moribus ingenijsque conformem praebere studuit, ut omnibus circumstantibus peccatorum animas liberè tractare posset: facileque ad sanitatem reuocare. Pauperum verò & calamitosorum hominum curam tantam habuit, ut immane horrendumque nefarium putaret, si quod natura commune constituit, vellet homo ceu proprium usurpare. Quapropter frequenter

**Industria
eius in ani-
marum re-
gimine.**

Neque diu in punitum invidum inuoluta in desperata in a viro sancto in mentem. Ille vero

**Benignitas
eius eximia
in pauperes.**

Neque diu in punitum invidum inuoluta in desperata in a viro sancto in mentem. Ille vero

frequentem pro concione ad populum magna contentione differebat, eum, qui pauperum inopia studiose non consuleret, nequaquam Domini corporis membrum esse. Atque ut omnes ad benignitatis disciplinam vehementer excitaret, cum verbum exemplo docuit: adeo ut exhaustis, quae ex iure ecclesiae, pauperum ministerio competeant opibus, non dubitauerit, multiplices quas ipse parauerat, ecclesiae thesauros distrahere, distractosque pauperibus erogare: prudenter asserens, ornatissima quaeque possidere ecclesias, ut felicitatis tempore honestati, necessitatis vero utilitati esse possint.

Anno autem Domini millesimo & sexto, ab aduentu Anglorum in Britanniam 578 Elphagus, anno aetatis suae quinquagesimo secundo, Archiepiscopus Cantuariensis effectus est. Cum que iter Romam versus, pro pallio, de more a Summo Pontifice habendo arripere, & oppidum quoddam hospitandi gratia intraret, oppidani scelerata avaritiae cupiditate excacati, in domum irrupunt, rebusque eius per summam iniquitatem direptis, verbis verberibusque eijciunt. Ille omnibus nudatus, illorumque contumelias plus satis oneratus, leniter quidem iniurias ferebat, sed vix dum ab oppido regressus horrendas sane voces audiuit, quae civibus & aedificijs celerem ruinam interitumque minabantur. Neque diutius ultio diuina iniquum facinus impunitum reliquit. Nam mox vorax flamma oppidum inuasit, tantoque furore desauijt, ut ciues desperata iam salute erumperent, humiliterque a viro sancto commissi flagitij veniam postularent. Ille vero, qui non tam propria quam illorum vicem

Fit Archiepiscopus Cantuariensis.

Eijcitur ab oppidanis quibusdam, & multis iniurijs afficitur.

Ultio diuina in eos.

Restinguit
precibus fu-
is incendiū
ciuitatis.

vicem dolebat, mox fufis ad Deum precibus,
gnis ſcruiriam penitus extinxit. Reſtitutus
rebus, pallioque à Papa foeliciter accepto
proſperè regreſſus eſt.

Dani vaſtāt
Angliam.

Per idem tempus Sutanus & Turkillus
norum principes, nouuillam cladem Angli-
terræ, exigentibus eorum peccatis, intulerunt
multoſque in miſerandam valdè captiuitatem
abduxerant. Nec erat in tanto rerum diſcrimi
qui hoſti immaniter graſſanti occurreret. Solus

Elphegus ab
eis captiuos
redimit.

Elphegus omni vitæ periculo contempto, hoc
adire, verbum vitæ prædicare, captiuos
precio redimere, fameque oppreſſos alere
dubitabat. Neque vllis verborum aut iniuriarum
contumelijs, ab infideli populo illatis, abſque
benignè faciendi diſciplina recedebat.

Ethelredus
rex Angliæ.

Ea tempeſtate Ethelredus regni gubernacula
tenebat, & quia imbellis & imbecillis, magis
chum potius quàm militem actione præſe-

Edricus re-
gni totius
præfectus.

bat, Edricum quendam regni totius præfectum
ſtatuerat, hominem humili quidem genere
tum, ſed ingenio callentem, cui lingua ingenioſe
diuitias ac nobilitatem comparauerat. Huius
fratri inani nobilitatis gloria valdè tumida
primariæ Cantuariorum nobilitati in præſentia
regis gratuito maledicentem, eadem nobilitati
interfecerat, ædeſque ſuccenderat. Unde furor
eius incredibili furore correptus, ab ipſo
ultionem expetiit, ſed rex poſtulata reiecit
nuncians fratrem iure peremptum, debita
maledicentiæ ſuæ poenâ luiffe. Quo reſpoſo
âcriùs multò irritatus, totuſque in rabiem
uerſus, flamma ferroque regi regnoque miſerum
ſus eſt: iunctiſque ſecum decem virorum mi-
bus regiam occupauit. Sed cùm hæc paruum

cederent,
que dexter
forte regni
copijs viri
ri aduolan
ſident, ad
conſtanter
corripit, o
Interea ci
Jam, negle
dunt, hoſti
terribiliq
plet, Tum
lij ferro iu
muro præ
quos non
per omnes
mum flam
beribus au
cto plauſt
Elphegus
ferendam
in qua cū
proſiliens,
mauit: pa
imbelli tu
mina, libe
uos, & à vo
me potius
Hæc cla
ans Elpheg
bus guttur
tem menſi
reâ coepit
deſcendere,

cederent, Danorum auxilia conuocauit, datis-
 que dexteris foedus iniit, vt post victoriam æqua
 sorte regnum diuiderent. Nec mora, coniunctis
 copijs viribusque Cantuariam primùm vastatu-
 ri aduolant, ciuitatemque excitatis turribus ob-
 sident, ad motisque muris arietibus, igneas faces
 constanter iaciunt. Et ecce vorax flamma domos
 corripit, omniaque horrendo incendio deuastat.
 Interea ciues dum restinguendis flammis sedu-
 lam, neglectis mœnibus, operã nauare conten-
 dunt, hostis, effractis portis, urbem ingreditur,
 terribilique clãgore tubarum loca omnia com-
 plet. Tum verò in omnes crudeliter sæuitum. A-
 lii ferro iugulati, alij flammis absumpti, plures è
 muro præcipites dati. Matronæ dum thesauros,
 quos non habebant, coguntur prodere, capillis
 per omnes ciuitatis plateas distractæ, ad vlti-
 mum flammis iniectæ sunt. Paruuli à matrum v-
 beribus aulsi, lanceis confossi, aut super eos du-
 cto plaustro minutatim contriti. Sanctus autem
 Elphegus, tantam suorum depopulationem non
 ferendam existimans, repenti è latebris ecclesiæ
 in qua cum monachorum turba delitescibat,
 profiliens, inter medios hostium cuneos excla-
 mauit: parcite teneræ infantium ætati, parcite
 imbelli turbæ. En me, qui vestræ impietatis cri-
 mina, libero semper ore castigauit: en qui capti-
 uos, & à vobis mulctatos paui, vestiui, redemi. In
 me potius crudelitatis vestræ ferrum cõuertite.

Hæc clamitans, & intrepida voce pronun-
 cians Elphegus, mox ab hostibus intercepto mani-
 bus gutture præpeditur, vinculisque iniectis sep-
 tem mensibus in arcto carcere recluditur. Inte-
 reà cœpit ira Dei in homicidam populum ad eò
 delinquere, vt paruo temporis interuallo, duo-
 bus

Dani obfi-
 dent Cantu-
 ariam.

Dani occu-
 pant Cantu-
 ariã & im-
 maniter sæ-
 uiunt.

Elphegus se
 Danis sæui-
 entibus op-
 ponit.

Elphegus à
 Danis cru-
 deliter vex-
 atur.

sed cum pluribus aquarum alluionibus, per obscuras noctis umbras transuaditis, malignus repente disparet, continuo Christi seruus ductoris pestiferi machinas intellexit. Tum vero ex imo pectoris suspiria trahens, cum maximo fletu medijs se paludibus iniecit: ac Saluatorem suum Christum Iesum in auxilium vocauit. Ecce autem inuenis aureo amictus splendore protinus adfuit, qui diaboli fraudibus circumuentum blando sermone consolatus est, & vires animumque dedit, ut ad amissae coronae locum, caelestis sibi deputatum rediret, securusque altera die, splendidissimam iustitiae coronam in caelo expectaret.

Angelus ei
apparet.

Elphegus igitur hoc modo ad locum certaminis ab angelo reuocatus, laetus ad coronam properabat, cum ecce carceri propinquus, ab obuia carnificum turba comprehenditur, dirisque plagis afficitur: adeo ut cerebro capitis violato, seminiuus in ergastulo recluderetur. Transacta autem magna noctis parte in maximis corporis doloribus, vidit ingentem sanctorum multitudinem, immensa claritate gloriosam, carceris ianuam intrantem, mellifluisque vocibus suauissimos hymnos deponentem: qui laxatis vinculis foedas corporis plagas absterferunt nouumque cum integra sanitate decorem addiderunt. Inter haec Elphegus psallens cum psallentibus incredibili gaudio exultabat, multoque quam ante ardentius ad communem Sanctorum gloriam aspirabat. Nec est diutius suo frustratus desiderio. Nam primo mane magna armatorum manus, nouo ebria furore aduolauit, quae eductum de carcere ad iniquum iudicium protraxit. Ibi gens nefaria cum minis ac

Rursus dicit
affligitur.

Sancti eum
inuisunt &
sanaunt.

blanditijs aurum ab eo extorquere nititur, & re-
 sanctus aurum diuinæ sapientiæ illis proponit,
 hortaturque vt relicta vanitate & cæca aurica
 cupiditate, studia sua ad vnum & verum Deum
 iusque cultum sanctissimum conuerterent, illi
 in rabiem conuersi, auersis in eum sectibus pro-
 liunt, humique impositis plagis prosterunt, g-
 nibusque nixum lapidibus obruunt. Cumque
 ribundos ad cælum oculos pro commisso
 grege leuaret, & prolapsus in terram, iterum
 resurgens preces ad Deum multiplicaret, quod
 dam scelere & audacia ante alios insignis, quod
 etiã de sacro fonte vir sanctus suscepisse fertur,
 securim magna vi capiti eius infixit, animam
 ad cælestia regna trãsmisit, tertio decimo Kalendas
 Maij.

s. Elphegus
 crudeliter
 occiditur.

Princeps autem Danorum, communi con-
 silio corpus eius flumini immergi statuerunt, quod
 & suum facinus, & Elphegi gloriam obscurare
 sempiternaque memoria deleterent. Sed Christus
 Dominus nequaquam martyris sui gloriam ob-
 scuritate inuolui passus est. Nam protinus in
 populi multitudo, quam vir sanctus Christo
 euangelium genuerat, armata proflijit parata
 se potius cum defuncto occumbere ostendens
 quam pati sacrum corpus aquarum vorage
 tradi absorbendum. Itaque sacrum pignus, ius-
 ma partis vtriusque contentione seruatum, in
 aquis nec terræ tradebatur; & res in vltimo
 dilcrimen adducta, cruentum iam iam immen-
 re certamen ostendebat: cum ecce senatores
 triusque partis vt tantæ contentionis litem dis-
 mant, in commune deposcunt quatenus si quod
 sanctus apud Deum posset, in hoc ambiguo
 tentiæ suæ virtutem ostendat. Protulerunt
 Dan

Dani ra
 ceque o
 Elphegi
 niret, se
 ros, Sin
 neret, su
 velint,
 Cum
 fuisset,
 quod sul
 mo mar
 perfidia
 ruere, cr
 lach: ym
 lacum er
 borem, e
 tantibus
 virtute D
 guidis in
 unt, muc
 lbi etiam
 plerique
 rati, ad fi
 fama rer
 perlata
 redempt
 autem m
 uij, vt pr
 tes, incre
 rentur, c
 formidat
 cufaret,
 euadere
 ducti fuè
 uibus nu

Dani ramum de fraxino præcisum, succo corticeque omninò nudatum; aiunt, si illum sanguine Elphegi intinctum matutina lux virentem inueniret, se eum vt iustum sanctumque veneraturos. Sin verò id pristina ariditate lignum permaneret, sui fore arbitrij, quid de cadauere facere velint.

Cumque omnibus grata & accepta conditio fuisset, Dani aridum mox lignum telluri fixerunt, quod sub vnus noctis tempore frondere, ac summo mane florere visum est. Tum verò, abiecta perfidia, Dani certatim in amplexibus defuncti ruere, crebra oscula figere, ceruices supponere, lachrymas & eiulatus emittere coeperunt. Sublatum ergò humeris inimicorum, corpus ad arborem, eius triumpho insignem, defertur comitantibus innumeris signorum prodigijs, potenti virtute Dei cælitus ostensis. Mox enim salus languidis inuouatur, cæci illuminantur, surdi audiunt, muti loquuntur, claudis gressus restituitur. Ibi etiam orationis domo super illum fabricata, plerique Danorum magnates, in eadem regenerati, ad fidem Christi conuertuntur. Cùm autem fama rerum adeò mirabilium, ad Londonienses perlata esset, illi ingenti pecuniarum vi corpus redemptum, Londonias transtulerunt. In eius autem mortis auctores ira Dei intantum defæuisti, vt principes quidam in scelere suo persistentes, incredibili pauore correpti huc illuc vagarentur, communemque hominum conspectum formidarent. Cumque terra sceleratos ferre recusaret, diuinam vindictam in pelago se posse euadere existimarunt. Sed mox vt in altum perducti fuere, aduersis ventorum flatibus cum nauibus numero cætum & sexaginta in profundum

P 3 demersi

Insigne miraculum

Multa sunt miracula.

Vltio diuina in eius interfectoribus;

demersi sunt: porro rates alia sexaginta quinque ad ignotas appulsæ regiones, quasi qui infidelium gratia venissent, ab incolis miserabiliter interfecti sunt. Iam verò alius qui in Anglia diu remanserat, cum frustra diu multumque cum Sarris conscientia luctatus fuisset, victus tandem propria manu vitæ stamina abruptit: alius gutturi suo stylum infixit. presbyter, qui odio vitæ sanctissimi excæcatus, crucem martyris pertinaciter abscedebat, alterius gladio occubuit, alius eiusdem ordinis, qui per contemptum sacri Altaris sandalia portabat, à dæmone miserabiliter correptus, dignas contemptus coram omni populo pœnas luit.

Canutus Danorum Rex.

Turkilli exdes.

Vnus Turkillus malorum omnium princeps supererat, qui tamen quò tardius hoc sanè grauius supplicium tulit. Nam Danorum princeps Canutus, qui capitali cum eo odio diffidebat, instructa in Angliam classe delatus, nefandi populi residuum deleuit, ipsumque Turkillum cum sex tantum nauibus, in Daniam effusa fuga compulit. Vbi per cuncta regionis loca miserè ageretur, ad extremum ab ignobili vulgo occisus, & auiibus proiectus est. Post hæc Canutus, ab Anglorum exercitu ingentem stragem passus, & ad deditiōnem propter rerum difficultatem se compalsus, accersitis ad se qui ad eum confugerant Anglis, prudentiæ pietatisque opinione præstantibus, tantarum cladum causam cognoscere studuit. Qui omnes vno ore responderunt hoc Elphegi martyris vaticinium esse, qui à patribus eius circumuentus prædixerat, Danos in Anglia crudeliori interfectione, quam Sarrum excindendos esse. Quare si vellet pace frui, martirem sibi votis precibusque placatū redderet.

promitte
dem eius
mora. P
ad Dei gl
dam face
multo p
requies d
ne. Ege
corpus n
ruptum i
cum hon

MART
ab imp
mirac
Passus
Maij.

V
qu
or
Christi f
religion
ginea or
rium sua
compar
liquid in
deditam
tricum n
alienum
hominis
fer. Cui
inij: huc
fame &
lum om

promitteretque se sacras illius reliquias ad sedem eius honorificè reportandas curaturum. Nec mora. Promittit firmiter Canutus se nihil, quæ ad Dei gloriam per martyris honorem celebrandam facerent, neglecturum, quo promisso, non multò post, optata ab omni bellorum tumultu requies data est. Tum princeps directâ legatione, Egelnothum Archiepiscopum euocauit, qui corpus martyris decem annis sepultum, incorruptum inuiolatamque planè reperit, summoque sum honore Cantuariam deduxit.

Votū Canuti regis Danorum.

Martyris corporis post decem annos incorruptū.

MARTYRIVM S. PVERI VVERNHERI,
ab impijs ludæis crudelissimè necati, & multis miraculis clari. ex eo quod est apud R.P. Surium Passus est anno Christi 1287. tertio decimo Kalen. Majj. Necdum tamen in Sanct: Catal: relatus.

Vernherus puer, pago VVammenrato, qui à Baccaraco vnius diei itinere abest, ortus est, rustica quidem stirpe, sed cultu Christi sanè nobili. Fuit autem cum Christianæ religionis tum simplicitatis amantissimus, virginea ornatus puritate, qui opere rustico, pro virium suarum imbecillitate, victum sibi tenuem comparabat, ex quo benignè admodum egenis aliquid impartiebatur. Habebat matrem pietati deditam, sibiq; in bonis studijs fauentem, sed vitricum morosum, adeoque ab omni humanitate alienum, vt neque ipse, neque mater, impotenti hominis calumnias persecutionesque ferre possent. Cuius infestum sibi animum deuitans, fugam iniit: hucque illuc errabundus incessit. Cumque fame & siti valdè afflictus, inops consilij nullum omninò suæ miserix perfugium inueniret,

19 Aprilis.

Patria VVernheri.

Vitricum habet infestū sibi.

P 4   fortè